

Claus per entendre el mercat laboral (VII)

POBLACIÓ I MIGRACIÓ EN UN MERCAT LABORAL QUE SEGUEIX EN CRISI

Aquest és el setè número de TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO de la sèrie dedicada a les noves claus per entendre el mercat laboral. En aquesta ocasió parlem d'un mercat laboral illenc en crisi. La crisi, la seva durada, i les polítiques laborals aplicades (singularment les reformes laborals de 2010 i, sobretot, la de 2012) han provocat canvis tan substancials en el mercat de treball illenc que qualsevol anàlisi fet únicament a partir d'informacions de registres administratius, com ara, el d'atur registrat o el d'afiliacions a la Seguretat Social, és absolutament insuficient. Val a dir que aquestes fonts (registres d'atur i d'afiliacions) tenen unes finalitats i lògiques que no són les de mesurar les dinàmiques del mercat laboral.

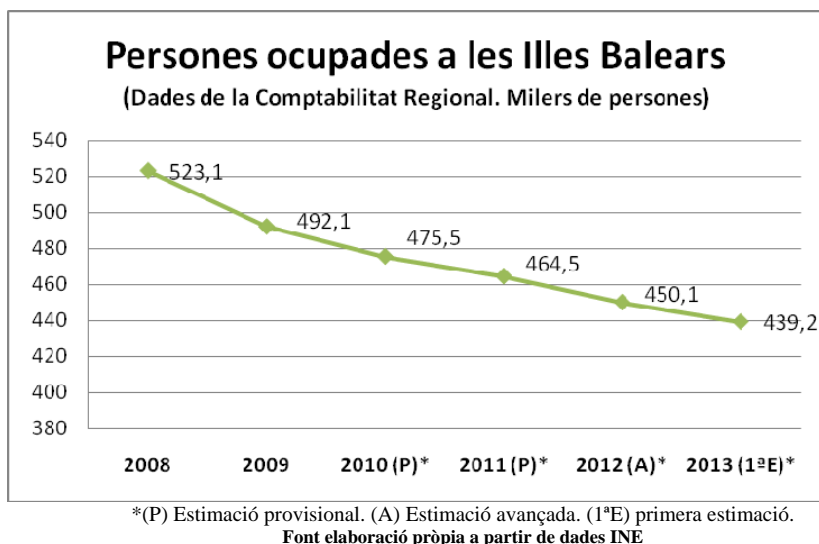
És cert que durant molts d'anys aquestes han estat les dades més emprades per avaluar si hi havia més o menys atur, o si es creava o no ocupació. A les Illes Balears, adduint el caràcter estacional del mercat de treball illenc i, fins i tot, la grandària de la mostra, s'ha intentat menysprear l'EPA que sí que està pensada i dissenyada per mesurar les tendències de l'ocupació i, fonamentalment, els aspectes relacionats amb la qualitat del treball. Ara mateix, amb els canvis legals (més treball temporal, cada pic més parcial, creixement desorbitat i injustificat dels Fixos Discontinus, la cada vegada més freqüent interrupció dels contractes, etc.), el que hi hagi manco persones inscrites en els registres d'atur no vol dir que hi hagi manco persones en atur. Que hi hagi més afiliacions a la Seguretat Social no garanteix que hagi crescut el nombre de persones amb ocupació. La qüestió és més complexa.

Per aquestes raons en aquest TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO farem un tast als efectes que es poden albirar en el mercat de treball dels aspectes relacionats amb els canvis poblacionals i el saldo migratori. Prèviament justificarem, amb dades de la Comptabilitat Regional i de l'Observatori del Treball de les Illes Balears, perquè seguim afirmant que el mercat de treball de les Illes Balears continua en crisi.

*Reiteram el nostre desig que el contingut d'aquest **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** sigui del vostre interès.*

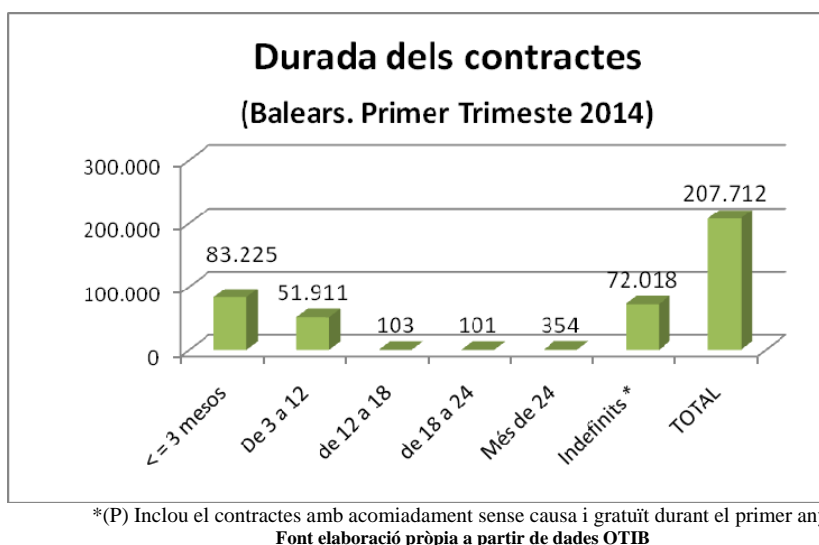
1. El mercat laboral de Balears segueix en crisi

La gràfica següent és prou il·lustrativa de la tendència a la baixa de l'ocupació a les Balears. **El darrer any complet analitzat, 2013, l'ocupació va caure un 2,4% en relació a l'any anterior.** Això succeïa malgrat els missatges de "millora" i de "canvi de tendència" del mercat laboral illenc.

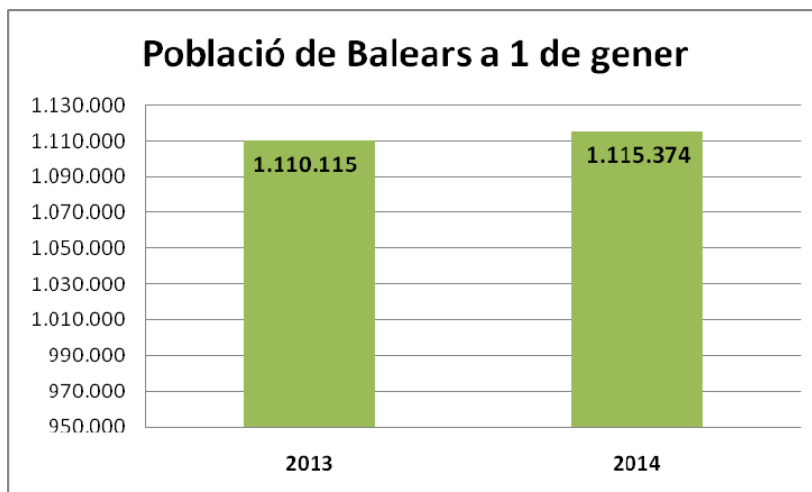
Val a dir que Comptabilitat Regional forma part de la Comptabilitat Nacional que elabora l'INE, i que és l'operació estadística amb la qual es calcula el PIB. Per tant, és una informació de tota solvència que cospa la situació de l'ocupació en termes homogenis de jornades de treball a temps complet, és a dir, el volum total del treball realment existent. I, a efectes comparatius, dues mitges jornades d'enguany equivalen a una de l'any anterior.

L'altre factor que palesa la permanència de situació de crisi és la durada dels contractes. La següent gràfica ens mostra la intensa temporalitat de la contractació registrada: **El 40% del total són contractes de 3 i menys mesos de duració**

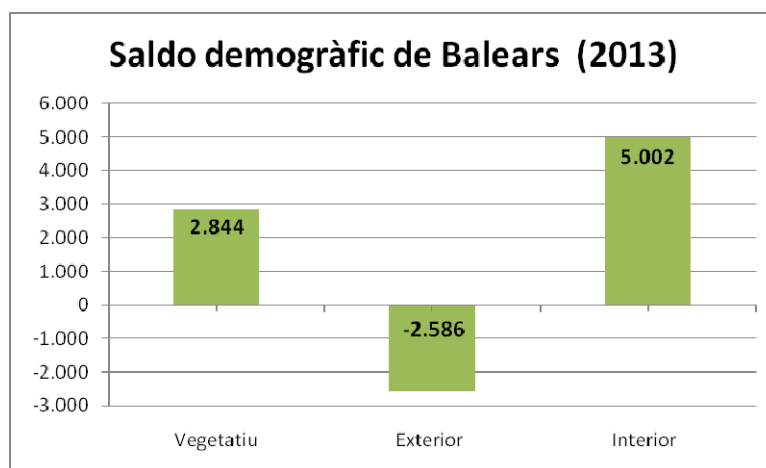
2. Canvis poblacionals i saldo migratori

El passat dia 30 de juny, l'INE va publicar l'Estadística de Migracions de 2013, segons la qual **la població balear creix un 0,47% (5.259 persones)** en relació a l'any anterior. La gràfica següent il·lustra aquesta modesta variació poblacional.

Font elaboració pròpia a partir de l'Estadística de Migracions 2013 (Dades Provisionals)

Tanmateix el que és més important és saber perquè es produeix aquest creixement poblacional. La gràfica següent ens mostra que és per l'efecte conjunt del creixement vegetatiu (naixements menys defuncions), el saldo migratori amb l'estranger (immigració menys emigració exterior) i el saldo migratori amb altres comunitats (immigració menys emigració interior).

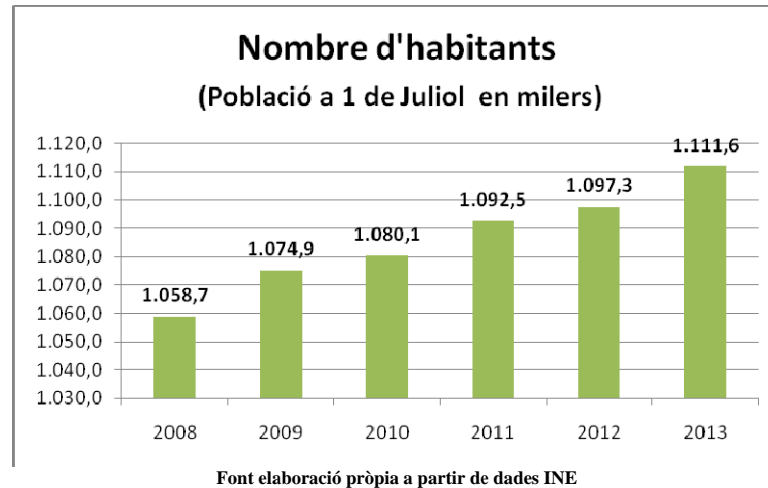

Font elaboració pròpia a partir de l'Estadística de Migracions 2013 (Dades Provisionals)

Aquest saldo demogràfic té un impacte important en les estadístiques laborals més conegudes i emprades a l'hora d'analitzar el mercat laboral: atur registrat i afiliacions a la Seguretat Social. Però no és un impacte igual per a cada un dels components. El saldo vegetatiu té un impacte gairebé nul; l'exterior és una de les causes de la

baixada de l'atur registrat; i l'interior pot tenir impacte en el creixement de les afiliacions i pot ser un indicatiu que **el mercat laboral illenc segueix sent receptor de mà d'obra d'altres comunitats autònomes**.

Aquest efecte "cridada" és fonamentalment estacional: Mentre que el creixement poblacional a 1 de gener és del 0,47%, el que es calcula a 1 de juliol és, com es pot observar a la següent gràfica, del 1,3%.

3. Conclusió:

Per albirar millores certes en el mercat laboral, perquè sigui cert que s'inicia un canvi de tendència, en definitiva, per començar a sortir de la crisi, cal la millora d'una diversitat d'indicadors. Els mercats laborals en general, i el de Balears en particular, són polièdrics. Per tant, qualsevol anàlisi seriós ha de contemplar els diferents aspectes en els quals la crisi els ha afectat negativament.

En qualsevol cas, allò clau és esbrinar si el mercat laboral en l'actual fase de la crisi recupera la seva capacitat de generar ocupació i renda salarial que garanteixi una mínima cohesió social o, per contra, s'ha convertit en un generador de pobresa laboral.